

Krajský úřad Středočeského kraje

Odbor životního prostředí

Zborovská 11, Praha 5

Datovou schránkou

Číslo jednací: 010013/2021/KUSK

Věc: Žádost o povolení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů - kamenolom Ouštice

Vyjádření spolku Česká 458 z.s. k žádosti o vydání výjimky ze zák. 114/1992Sb.

Žadatel Kamenolomy ČR s.r.o. na základě závěrů z řízení EIA podal žádost o udělení výjimky dle §56 zák. 114/1992 Sb. na podkladě aktualizovaného biologického průzkumu.

Zákon 114/1992 Sb. umožňuje vydání výjimky dle §56 odst. c) v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných **naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu**.

Je tedy nutno v první řadě prokázat, že těžba stavebního kamene soukromým podnikatelem v místě, kde dochází k nevratnému zásahu do životního prostředí a kdy nepokračování v těžbě nemá žádný dopad na celospolečenské potřeby, naplňuje podmínku pro případné udělení výjimky.

Žadatel se dovolává jakési povinnosti dotěžit dříve stanovené zásoby kameniva. Horní zákon ukládá těžební společnosti využívat ložiska surovin hospodárně, tzn. bez zbytečných ztrát při těžbě a zpracování, avšak neříká nic o tom, že by ložisko muselo být okamžitě vytěženo. Naopak §30 odst.1 Horního zákona ukládá vyloučení neodůvodněných vlivů na životní prostředí. Ponechání části ložiska v přírodě nedotčeným neznamená, že toto ložisko je navždy ztraceno. Je to i v zájmu trvale udržitelného rozvoje, který z definice současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

Nelze tedy akceptovat tvrzení žadatele, že je nutné ve veřejném zájmu vytěžít stavební kámen teď hned. Dle §30 odst. 7 Horního zákona je zastavení těžby možné za předpokladu zachování možnosti další těžby. V případě lomu Ouštice již v minulosti k takovému zastavení těžby došlo. Lom byl opuštěn v 70. letech a ponechán sukcesi. Kupř. výr velký byl stálým obyvatelem lomu a hníznil zde, jak dokládá i studie. Pravidelně je vídán i v současné době, nicméně vlivem rušení v hnízdní době těžbou a odstřely a provozem hlučné třídící linky není zahnízdnění prokázáno. Jak poukazuje studie, dochází i k poškozování hnízda a snůšky.

Těžba byla obnovena v r. 1997. Nutno připomenout, že byla obnovena bez náležitého projednání dopadů na životní prostředí. Z toho důvodu docházelo v následujícím období k nepřipustným zásahům do přírody. Byly poškozovány stabilní biotopy, ničena hnízdiště. K projednání v řízení EIA došlo až nyní, kdy již bylo dosaženo limitů dřívějšího povolení. Při řízení bylo prokázáno, že dokonce těžba výrazně překročila hranice tohoto povolení. Báňský úřad svým rozhodnutím v r. 2020 zakázal pokračovat v těžbě v nepovolené oblasti. O udělení pokuty se jedná. Z toho je patrné, jakým způsobem přistupuje soukromá těžební organizace k povinnostem daným jí zákonem.

V souvislosti s předmětnou žádostí upozorňujeme na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu **sp.zn. 6 As 65/2012** ze dne 10. května 2013. Tímto rozhodnutím bylo zrušeno rozhodnutí o povolení výjimky z obecného zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů; konkrétně ze zákazu rušit a poškozovat sídla užívaná živočichy – skokanem skřehotavým (kriticky ohrožený druh), kuňkou ohnivou, skokanem zeleným, čolkem obecným, čolkem velkým, ještěrkou obecnou, slepýšem křehkým a ledňáčkem říčním (silně ohrožené druhy). Proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí (žalovaný) si podalo žalobu občanské sdružení Hezké Jižní Město. Městský soud v Praze žalobě vyhověl. Rozsudek NSS pak přisvědčil námitkám občanského sdružení a rozhodnutí Městského soudu s tím, že **„veřejný zájem musí být výslovně formulován ve vztahu ke konkrétní posuzované záležitosti a musí být přesvědčivě odlišen od zájmu soukromého“**.

V posuzovaném případě je nesporným veřejným zájmem ochrana zvláště chráněných živočichů, protože napadené správní rozhodnutí je rozhodnutím o udělení výjimky z obecného zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje těchto živočichů, přičemž předmětná výjimka byla udělena soukromé společnosti, která hodlá realizovat svůj investiční záměr, jehož cílem je s největší pravděpodobností její zisk. Skutečnost, že vedlejším důsledkem podnikatelské činnosti osoby zúčastněné na řízení je uspokojení bytové potřeby jejích zákazníků, ještě nemusí vytvářet odpovídající sociální veřejný zájem. Dále cit.: *„Pokud by pak snad i existoval naléhavý veřejný zájem na výstavbě bytů, nebylo prokázáno, že jej nelze uspokojit jiným řešením, které by realizovalo požadovaný záměr na výstavbě bytů a současně minimalizovalo případný zásah do zákonné ochrany zvláště chráněných druhů živočichů.“*

V případě posuzované žádosti společnosti Kamenolomy ČR s.r.o. se jedná o totožný případ, dokonce i s téměř totožnými druhy ohrožených živočichů. Pokud NSS neshledal výstavbu bytů jako dostatečný důvod pro naplnění veřejného zájmu, tím méně tímto důvodem může být těžba stavební suroviny. Žadatel neprokázal, že žádost o výjimku je podložena veřejným zájmem, převyšujícím veřejný zájem na ochranu přírody. Neprokázal rovněž, že nepovolení další těžby nelze nahradit jiným řešením.

Dle statistických údajů MPO se v posledních pěti letech výhradní těžba stavebního kamene (174 využívaných ložisek) ustálila kolem 12 mil. m³ ročně. (Dle pasportizace lomů se jedná o hodnotu 20-25mil m³.) Při zastavení těžby v lokalitě Ouštice by případný výpadek ve výši 30tis m³ činil 0,25% (resp. 0,12%), a navíc by mohl být bez problému lokálně nahrazen přebytkem kameniva při stavbě D3, zejména tedy při ražbě tunelů. Tento přebytek bude významný po řadu let i po realizaci stavby, jak uvádí dokumentace EIA pro D3. Žadatel pak vlastní několik dalších lomů v blízkém i vzdálenějším okolí.

Dalším argumentem žadatele je, že těžba je v souladu s územním plánem. Dle Metodického pokynu pro standard územního plánu vydaného MMR v r.2019 a dle nahlédnutí do územně-plánovací dokumentace Středočeského kraje jsou dotčené pozemky označeny Vs, tedy dle § 11 vyhlášky č. 501/2006 Sb. a Metodického pokynu skladové areály (VS) *Plochy skladových areálů zpravidla bez výrobních činností, zahrnují převážně stavby velkoplošných soustředěných skladových zařízení – areálů s vysokým obrátem přepravy materiálů a zboží. Součástí plochy mohou být lokální veřejná prostranství, technická a dopravní infrastruktura, malé vodní plochy a toky, případně zařízení vybavenosti a služeb související s hlavním využitím.*

Dle § 18 vyhlášky č. 501/2006 Sb. a Metodického by plochy těžby nerostů musely být označeny G.

Posledním argumentem, který má odůvodnit veřejný zájem na výjimce ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, má být zachování stávajících pracovních míst při těžbě. Dle dokumentace, kterou předložil žadatel k řízení EIA, se jedná o 2-4 sezonní pracovníky (brigádníky).

Z výše uvedených důvodů je zřejmé, že žadatel neprokázal, že jeho zájem na pokračování v těžbě je zájmem veřejným, který nadto převyšuje celospolečenský zájem na ochraně životního prostředí, v tomto případě zvláště chráněných živočišných druhů.

Žádáme Vás proto, aby výjimka ze zák. 114/1992 Sb. dle §56 nebyla v tomto případě vydána.

Za spolek

Česká 458 z.s,

IČ 04964659

Lipka 11, 25756 Neveklov

Ing. Ivan Hradecký, předseda